

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Thesavrvs|| Locorvm|| Commvnivm|| Jvrisprvdentiaē

Barbosa, Agostinho

Lipsiæ, 1697

Liber Decimus Quintus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80071](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80071)

Purgationes sunt arbitrariæ, c. inquisitionis 21. extr. de accusat. c. significasti. extr. de adulter.

præstari. Innocent. in cap. cum dilectis. 15. X. de purgat. Canon.

VII.

Purgatio non legitimè præstita debet iterum.

Innocentiam defuncti heres purgare potest. l. 22. pr. ff. de jure fisci.

FINIS LIBRI DECIMI QUARTI.

LIBER DECIMUS QUINTUS.

CAP. I.

Quærere, Quæsitio.

Axioma I.

Inquisitio rei furtivæ non facile concedenda in ædibus non diffamatis. Brunnem. ad l. 2. C. quando & quib. quarta l. 2. C. de alim. pupill. præstand.

Limita: ut etiam tunc, si adsint probabilia indicia & publica utilitas id exigat, inquisitio non nisi autoritate publicâ fieri possit, arg. l. 13. de offic. Præsid. Theodor. in Colleg. Crimin. cap. 2. thes. 2. lit. A.

II.

In alieno fundo nihil licet scrutari, e. gr. thesaurum. l. un. in fin. C. de thesaur. Excipe Metallifodinas etiam invito domino. Brunnem. ad l. 3. C. de Metallar.

CAP. II.
Quæstio.

Axioma I.

Omnis quæstio est de casu dubio, arg. l. quod Labeo 9. ff. de Carb. edit. Bocer. de investit. feud. cap. 5. n. 77. p. 563. quod si nulla adlit dubitandi ratio, vocatur quæstio domitiana, cujus stulta est dubitatio. l. 27. ff. qui testam. fac. poss.

II.

Quæstio juris probationem non requirit, cap. sape 44. extr. de appellat. à qua quæstionem facti differre, patet ex eo, quod ista facilius quàm hæc queat expediri, quia jus certum & finitum est, l. 2. de jur. & facti. ignor. ut certa dari responsio possit, cap. de muliere 6. extr. de sponsalib. nec ullis externis probationibus testium vel instrumentorum indiget: hæc autem non nisi productis testibus vel prolatis instrumentis definiri possit. Adde, iudicibus datis, de facto consulentibus Præsides (vel Magistratus alios) qui eos dederunt, consilium non impertiri: quandoquidem nec possunt, quia quæstiones facti in iudicium arbitrio & æstimatione sunt: At de jure consulentibus respondere & consilium impertiri solent Jurisconsulti vel Præsides (quibus Jurisconsulti semper assident, inde assessores etiam dicuntur) vel Principes (qui inde & se Jurisconsultos dici affectant l. ult. C. de Legibus.) Hi inquam omnibus de jure consulentibus respondere so-

lent. l. eum, quem temerè 79. §. 1. de iudic. l. pen. ad Leg. Fabiam. de plagiar. l. 1. §. sed non utiq. 3. ad Scium Turpill. l. ordine 15. ad municipal. l. voluntatis defuncti q. 7. (quæ est facti quæstio, quæ in æstimatione iudicis est) Cod. de fideicommiss. Vid. Cujac. in Comment. ad d. cap. sape contingit 44. de appellat. Rebuff. ad l. iudex offic. 10. de his, qui sui vel alien. jur.

CAP. III.

Quæsitum Jus.

Axioma I.

Quæsitum jus difficilius admittitur & remittitur, quàm quærendum, l. 6. in princ. quæ in fraud. credit. Gail. 2. observ. 142. n. 15. Moller. 2. semestr. 6. num. 3. Musculus de success. convent. class. 1. membr. 2. conclus. 5. lit. c. num. 203. vide sup. lit. l. cap. Jus neque per principem summum ex plenitudine potestatis auferri potest. Mev. consil. 49. n. 18.

II.

Quæsitum Jus per acquirentem primum in quovis successore reviviscit. Mev. consil. 38. n. 7.

CAP. IV.

Qualitas.

Axioma I.

Qualitatibus pluribus concurrentibus ab ea, quæ potentior est, denominatio fieri debet, l. cum diversis 44. ff. de relig. & sumpt. fun. cap. quod in dubiis 3. extr. de consecr. Eccl. sal. in l. imperium. num. 3. ff. de iurisdic. Hartm. Pistor. lib. 2. q. 3. num. 58. idem si ex pluribus qualitatibus resultaret diversus effectus, tunc dignior & potior qualitas attendenda erit; Sebast. Sapia ad l. Imperium. n. 3. ff. de iurisdic. Jason. consil. 64. vers. quinto. lib. 3. Victor disp. de caus. exempt. Imper. concl. 30.

II.

Qualitates contrariæ uni eademq; rei attribui non possunt, l. eum qui 23. ff. de usucap. Montan. in tract. fin. reg. cap. 80. n. 1. 2. 3. per l. via constitui 23. §. pen. & ult. ff. de servit. rust. præd. l. uxorem 41. §. legaverit 6. ff. de legat. 3. Bart. in l. si quando. num. 9. & seq. C. de bon. vacant. propter contrariam contrariorum affectionem, l. Melius 30. ff. pro soc. l. 1. C. de furi. Goedd. ad l. 8. ff. de V. S. n. 5. vid. sup. lit. C. 6. Contrarium.

III.

III.

Qualitas personæ loquentis intelligentiam verborum causat, Bald. in cap. 1. n. 6. de success. feud. & ibid. Afflict. n. 143. vers. hinc est. col. pen. Barbat. consil. 75. col. 2. vol. 4. Dec. in l. & militibus. n. 66. C. de testam. milit. Jafon. in rubr. ff. de oper. nov. nunc. n. 7. vers. tertia conclusio. col. 3. Everhard. in Top. loc. 7. de mod. argum. Jafon. in l. stipulatio ista. S. hac quoque. in fin. de V. O. Gabr. in concl. 1. de consuetud.

IV.

Qualitas de persona ad personam non extenditur, l. 1. vers. planè. de constit. Princip. cap. privilegium 7. de Regulis Juris, in 6. Quod tam in odiosis, quam in favorabilibus procedere, ex Baldo refert Menoch. 2. arb. judic. 353. n. 7.

V.

Illa qualitas attendenda non est, quæ in materia, de qua agitur, nihil operatur, Hart. Pistor. 1. q. 33. n. 21. & 24. Carpz. P. 2. Consil. 14. Defin. 57. num. 7.

VI.

Qualitatem alleganti in eaque se fundanti incumbit ejus probatio, Dd. in l. 2. a. §. diem. ff. quemadm. test. aper. & in l. si quis non. col. 3. vers. & ista omnia. C. de Episc. & Cler. Tiraq. de retract. consangu. §. 8. gloss. 7. n. 1. Paris. consil. 152. num. 5. Menoch. consil. 1. n. 49. Quoties enim ad actum certa qualitas requiritur, non satis est actum probare, nisi & qualitas requisita probetur, l. 4. §. docere 12. ff. vi bonor. rupt. l. 1. §. quod autem ne quid in flamin. publ. Hypolit. sing. 187. Myosing. 4. observ. 30. Gail. de pignor. observ. 4. n. 8. & 1. obs. 3. n. 6. & 2. obs. 106. n. 6. Gylman. p. 1. vot. 16. n. 51. p. 139. etiamsi exorbitans esset, Joh. Andr. in cap. 1. verb. Christianorum. de homicid. in 6. Bald. in l. si quis non dicam. col. 3. C. de Episc. & Cler. Siquidem ubi Lex actum qualificatum requirit, non sufficit probare actum sine qualitate, l. Fulcinus 7. §. cum hoc edictum 2. ff. ex quib. caus. in possess. eatur. Jaf. in l. 1. §. in eum. n. 3. vers. item nota ex eodem. verb. docere. ff. ne quis eum, qui in jus vocat. Marfil. sing. 187. Qualitas appositæ. & in §. quia. pract. crim. n. 11. vers. ulterius quari potest. & in consil. 7. Summi celi DEUS. n. 60. vers. nam qualitas. & n. 69. vers. & faciunt dicta. vol. 1. & in l. si quis, n. 130. vers. ulterius antequam exeam, cum seq. ff. de quest. Joh. Crot. in tract. de testib. p. 9. quæ fuit addita à Pet. de Moncada n. 395. vers. ego verò teneo primam. Alex. consil. 3. In causa & lite. col. 3. sub. n. 3. vers. unde dico. quod ab hoc, ut tales libri. & consil. 224. Visto processu inquisitionis. n. 3. vers. & ubicumq. profertur. vol. 2. latissime Tiraq. de retract. lign. §. 8. gloss. 7. Gramm. consil. 1. n. 50. vers. nec poterit in aliquo obesse. Cott. in memorabil. verb. qualitas. Quocirca quoties Lex qualitatem aliquam requirit, ita demum ei locus est, si de qualitate ipsa constet, non si dubitetur, c. 1. de homicid. in 6. ubi Joh. Andr. Bart. in l. 1. §. & parvi, quod vi aut clam. Alciat. ad l. ult. C. de transact. Unde succumbens in qualitate facti in parte, succumbet quoque in toto, Felin. in cap. 2. n. 25. de re-script. add. Alex. in l. non solum. n. 2. de oper. nov. nunc. Gail. de arrest. cap. 4. n. 1. ideoque cum sub certa qualitate quid conceditur, à quo remove-

tur qualitas, etiam res ipsa removetur, l. tutelari 7. de capit. diminut. Zaf. consil. 7. n. 8. vol. 2. cum quando est fundamentum intentionis, plene & concludenter probanda sit, ut pluribus probant Jaf. consil. 164. n. 3. lib. 2. Socin. jun. consil. 22. n. 22. lib. 2. Grat. consil. 9. n. 37. lib. 1. Argent. 1. consil. 74. num. 36. nec præsumptionibus locus relinquitur, Alin. de Execut. cap. 29. v. 10. Heig. q. 16. n. 17. p. 2.

VII.

Qualitates possunt abesse & adesse citra subiecti corruptionem, l. inter stipulantem 83. S. facram 5. ff. de V. O. cum similib.

Intellige verum quoad qualitates accidentales ab extra tendentes, l. falsa demonstratio 33. ff. de cond. & demonstr. l. pacta conventa 72. ff. de contr. emt. secus ubi esset de esse rei, tum enim talis qualitas bene attenditur, l. 1. §. remove 6. ff. de postuland. Bart. in l. 1. §. si quis simpliciter. ff. de verb. obligat. Unde & olim si à qualitate & forma actionis aliquis recessisset in una syllaba, cadebat à toto, ut notat Innocent. in cap. Pisanus 1. per illam text. de restit. spoliat. & sic non poterat abesse citra subiecti corruptionem, ut patet in l. 2. C. de formul. sublat. & l. quasitum 78. §. illud fortasse 4. ff. de legat. 3.

VIII.

Qualitas non est confundenda cum essentia, Arnif. 2. relect. polit. c. 1. sect. 2. n. 13. ita pater propter impietatem non definit esse pater. c. si verò in fin. Nov. 12. ita injusta est uxor, i. e. non secundum Leges ducta l. 13. de rit. nupt. l. 24. de adul. quia Legibus uxor habetur, l. si uxor. 13. §. i. eod. ita civitatem etiam sine iustitia civitatem esse, sed non rectam, dixit Aristot. lib. 3. polit. cap. 6.

IX.

Qualitatibus causæ expressis, perinde est, ac si nominatim ipsa causa expressa fuisset, §. si quis in nomine. Inst. de legat. & ibi Port. & Jaf. in addit. & Aret. ubi dixerunt, nihil interesse, an res per nomen proprium, an per qualitates exprimat, vid. Pacian. 1. consil. 47. n. 22.

X.

Qualitates, quæ cuique rei ex dispositione Legis aut hominis inesse debent, in dubio inesse præsumuntur, Gothoffred. Ant. disp. feud. 1. thes. 7. lit. C. Unde accidit, ut feudum in dubio præsumatur esse rectum & proprium, nisi liquido contrarium probetur, c. unic. §. præterea 2. F. 2. ubi Bald. Præposit. & Alvarot. Setzer. disp. feud. 2. thes. 13. tit. 1. in fin. p. 103. limitationem vid. ap. Gothoffred. Ant. d. disp. 1. thes. 7. lit. d.

XI.

Qualitas, quæ semel cepit inesse, præsumitur perdurare, Ant. de monach. lib. 7. concl. 22. n. 35. ubi vid. confer supra locum de Præteritis.

XII.

Qualitas subsequens qualificat omnia præcedentia, l. Seja. §. Gajo. & ibi Bart. de fund. instr. l. quasitum 78. §. a. & ibi gloss. ff. de legat. 3. l. talis 30. de leg. 1. Cephal. 1. consil. 138. n. 50. sive præcedentia copulative, sive alternative posita sint, vid. Far. 1. consil. 87. n. 3. & supr. lib. præced. c. præcedentia.

XIII.

Quæ qualitas superveniens actum vitiat, eadem ab initio existens eandem impedit, l. qui statim

status 8. de re militar. l. qui libertate 29. de liberali causa. Franc. Hottom. ad cap. unic. de milit. va. fall. qui arm. bell. deposuit. 2. F. 21.

Limita: quod procedat regula, ubi eadem supervenientie existentie ratio est: ita enim in d. l. 8. parum interest, fueritne quis servus ab initio, an vero per supervenientiam talis declaratus sit. Arum. disp. feudal. 3. thes. 42. p. 572.

XIV.

Qualitas facti est consideranda, cap. 1. extr. de collus. deteg.

XV.

Qualitas delicti aggravat poenam, cap. non asserimus 21. 24. q. 1. c. ult. extr. de clandestin. desponsal. cap. sacerdotes 33. & cap. seq. dist. 50. ex qualitate enim poenae arguitur efficacia ipsius actus, l. si quis maior 41. C. de transact. Lud. Gomez. ad §. penales. Inst. de act. num. 6. & ex qualitate poenae gravitas delicti arguitur, clem. 1. §. que omnia. ubi Gl. & Card. de pen. c. homo 2. dist. 40. Felin. in cap. cum quidam. de iurejur. & in c. 1. de simon. Ludov. Gomez. ad §. ex maleficiis Inst. de act. n. 4.

XVI.

Qualitas personarum consistit in scientia, moribus & etate, Clem. 1. & ult. de etate & qualitate.

XVII.

Qualitas voventis & causa mutationis considerari debet in mutatione voti, cap. 1. c. magna 7. extr. de vot. & vot. redempt. vide sup. lib. 11. cap. Mutatio. & infr. cap. Votum.

XVIII.

Qualitas in subiecto stare non potest, l. 4. ff. de act. emt. l. fin. ff. de collat. bon. l. nec ullam 13. §. si quis absentis 12. ubi Angel. ff. de pet. her. l. Pomponius 13. §. fin. ubi Aretin. ff. de acquirenda possess. §. ideo autem 3. Inst. de servit. pred. primi. Inst. de usufr. [l. 2. ff. de usufr. fac. l. nam et si 5. v. post defectum ff. de injust. rupt. irrit. test. l. queritur 10. ff. de stat. bon. fac. §. proximus Inst. de legit. agnat. success. l. in delictis 4. §. si extraneus 1. ff. de noxal. act. Bald. in l. 2. col. 1. C. de bonor. possess. secund. tab.] Anton. Gomez. l. 17. n. 19. vers. primo. Surdus consil. 34. num. 13. & consil. 150. num. 80. & consil. 236. num. 15. & consil. 246. num. 6. & consil. 304. num. 1. & consil. 305. num. 67. Sebastian. Medices de Regulis Juris, reg. 6. per tot. Stephan. Gratian. discept. forens. tom. 4. cap. 700. num. 49. & tom. 5. num. 51. Castill. controvers. lib. 5. part. 2. cap. 168. n. 50. & 51. Qualitas enim rei, quæ non est, non potest considerari, Oldrad. consil. 203. Factum est. vers. ad secundam questionem. & ubi deficit subiectum, non potest qualitas considerari, Fulgos. consil. 93. Ex facto proponitur. vers. in proposito autem. [quia inheret subiecto, eique dat formam, Text. in l. Titius 25. ff. de milit. testam. c. statutum 22. de Elect. in 6. Paris. con-

sil. num. 44. vol. 4. Vult. 1. consil. 33. n. 44.] Et propterea qualitas præsupponit existentiam rei, vel facti qualificati, ideo nisi probetur res, vel factum, non probatur qualitas, Baldus consil. 394. In causa Ludovici. num. 4. quarto præmitto. lib. 2. refert Cardin. Tusch. pract. concl. tom. 6. lit. 2. concl. 6. per totam. [Unde qualitas requisita non potest à facto principali separari, l. Prator ait 4. §. docere 12. ff. de vi bon. rapt. l. Fulcinius 7. §. cum 2. ff. ex quibus caus. in possess. eatur. Decius consil. 261. num. 2. Gail. 2. observat. 125. num. 9. Alex. consil. 82. num. 14. vol. 3. Gail. de pign. cap. 16. num. ultim. nec qualitas cognosci, nec separari à subiecto, sed iudicatur talis, quale est subiectum, l. queritur 10. ff. de stat. bon. Baldus in l. 2. col. 1. C. de bonor. possess. secund. tab. l. ejus 41. circa finem. ff. si cert. petat. cum per facti qualitatem intelligatur substantia, ut ait Baldus in l. libere, col. 1. C. de oper. libert. Gomez ad §. actiones. Inst. de act. n. 23. ne principalis natura per eam immutetur. l. pen. C. de noxal. Welsch. in parat. ff. de noxal. act. n. 4.]

XIX.

QUALITAS facilius datur & præsumitur, quam substantia, Menoch. consil. 93. num. 15. Surdus de aliment. tit. 8. privil. 56. n. 96. & 97. & decis. 222. n. 71. & consil. 322. n. 71. Steph. Gratian. discept. forens. c. 306. n. 34. Rot. decis. 358. n. 13. p. 1. in postum. Farinacii, alias p. 3. recent. [Unde etiam hæc facilius probatur quam substantia, Gloss. in l. talis scriptura. §. fin. verb. univers. de leg. 1. Angel. in l. sciendum col. 2. de verb. obl. Natta consil. 460. num. 3. vol. 2. Aymo de antiq. tempor. p. 2. n. 63. Farinac. 1. consil. crimin. 70. n. 72. Gratian. consil. 43. n. 9. & n. lib. 2. Mascard. lib. 3. de probat. concl. 1218. n. 4. & 5. Quanquam si privilegium probationis detur in aliqua specie delicti, intelligatur quoad probandam substantiam delicti, non autem illius qualitates & adminicula, Bart. in l. in questionibus. ff. ad Leg. Jul. Majest. Baldus in Auth. si testis productus. num. 7. Cod. de testib. Gigas de crim. les. Majest. lib. 2. tit. quom. & per quos crim. les. Majest. prob. q. 5. num. 1. Camp. de testib. reg. 30. vers. 6. quia. Eugen. consil. 27. n. 64.]

XX.

QUALITAS nova adveniens enti, ens ipsum qualificat & reponit illud in diversam naturam & speciem, §. praterea 5. Inst. de inutil. stipulat. cap. cum Martia 6. §. quævisisti. de celebrat. Missar. c. statutum 22.

de

de Elect. libr. 6. l. si cui 70. ff. de legat. 3. l. 1. ff. de donat. Jafon. in l. ius autem civil. ff. de iustit. & iur. Idem post Alex. in l. 1. §. si quis simpliciter. ff. d. V. O. Hyppolit. sing. 520. Qualitas. Menoch. remed. 6. recup. possess. num. 8. & consil. 35. num. 13. Surdus de c. 2. & consil. 321. n. 12. cum seqq. & consil. 362. n. 13. & consil. 366. num. 23. Sigism. Scacc. de commerc. §. 7. gloss. 5. num. 159. Stephan. Gratian. discept. forens. tom. 5. cap. 754. n. 52. & cap. 936. num. 24. Mangil. de imputat. quest. 176. num. 4. [Jafon. in l. si quis posthumus. §. filium. n. 51. ff. de liberis & posthum. Surdus consil. 34. n. 43. consil. 131. num. 23. limitatque dispositionem Felinus consil. 25. num. 23. Quia ex qualitate cognoscitur, quid veniat in dispositionem, Goëdd. 1. consil. 26. num. 268. Felin. in cap. nonnulli. num. 102. extr. de rescript. Cephal. consil. 149. num. 14. & hanc regulam per cap. statutum 22. juncto capit. licet canon 13. de Elect. in 6. probat Andr. Siculus in repet. rubr. Cod. qui admitti. col. 15. & in tract. de praesent. Cardin. quest. 12. p. 1. col. 2. Et ideo homo mortuus non est homo propriè, sed homo mortuus, scilicet cum illa qualitate. Ludovicus Gomez ad §. item si quis. Instit. de act. n. 33. ita donatio conditionalis propriè donatio non est. l. 1. ff. de donat. quia non est simpliciter talis, sed cum qualitatè, juxta regulam: Quod ubicunque actus cum aliqua qualitate adest, puta sub conditione vel alia qualibet, non dicatur propriè talis, d. l. questum 78. §. illud 4. ff. de legat. 3. l. si cui lana 70. de legat. 2. Jafon. in l. 1. col. 1. in princip. ff. de re judic. Jafon. in l. si tibi pecuniam. col. 2. num. 6. ff. si cert. petatur.] Non tamen mutat substantiam, l. si fundus 16. §. si res 2. de pignorib. §. minus 11. Instit. de hered. qua ab intest. defer. Brun. de argumento in 3. quest. princip. num. 7. Card. Tusch. tom. 1. lit. A. conclus. 82. n. 12. Mutatione enim qualitat. rei substantia non mutatur, l. si fundus 16. §. si res 2. ff. de pignorib. §. minus 11. Instit. de hered. qua ab intest. defer. Sebast. Medices de Regulis Juris, reg. 6. n. 5. [Ludov. Gomez ad §. in personam. Instit. de action. n. 16. quemadmodum & qualitat. mutatio non tollit obligationem, l. certo generi 13. ff. de servit. rust. prad. ubi si est constituta servitus vineæ, licet sit sublata vinea, hoc est, vitès, servitus tamen nihilominus solo debetur, Jafon. post Paulum & Angel. in l. si quis legaverit. in 2. notab. ff. de legat. 1. Conf. Arg. 1. consil. 88. n. 36. cum accidentia non mutant essentiam, l. nobiliores 3. C. de commerc. & mercat. Dec. in c. postula-

sti. in fin. de rescr. & in c. 2. col. 1. de constit. vers. in alia materia.]

XXI.

QUALITAS adjuncta verbo intelligitur secundum tempus verbi, l. in delictis 4. §. si extraneus 1. ff. de noxal. actionib. l. si tutoris 2. ff. quod iussu. l. Titius 25. ubi Bart. ff. de testam. milit. l. 2. l. 3. de auro legat. l. 31. ff. de vulg. substit. cap. Raynautius 16. extr. de testam. cap. ult. §. item opponitur 22. q. 3. c. si eo tempore 9. de rescript. in 6. Aretinus consil. 15. Attento n. 20. & 30. vers. nec. Signorol. de Homod. consil. 37. Factum sic proponitur. col. pen. vers. item per hoc. Angel. consil. 194. Vis processibus. n. 2. Marfil. sing. 187. Qualitas. Castrenf. consil. 5. in princip. vers. praeterea lib. 1. & consil. 6. circa medium. vers. sed dictum eorum. & consil. 7. n. 2. vers. & hoc esse verum. lib. 2. Alex. consil. 20. Viso processu. n. 2. & 3. & consil. 36. Viso themate. n. 4. vers. circa secundum, lib. 2. & consil. 59. Viso themate. n. 11. lib. 5. & consil. 143. Viso titulo. in princip. lib. 6. & consil. 5. Attentis. num. 3. vers. sed praemissis. lib. 7. [Franc. Mant. de conject. ult. volunt. lib. 11. tit. 6. n. 3. Carpz. P. 2. Consil. 43. Defin. 14. n. 4. Petr. Duenn. in fallent. regul. jur. sub lit. 2. reg. 156. vers. secundo fallit. & vers. fallit quinto. Menoch. consil. 225. n. 16. & consil. 227. n. 26. Bocer. de investit. feud. c. 5. n. 65.] Roman. consil. 442. Ut decisionem. n. 2. ubi quod qualitas, quæ regitur ab aliquo verbo, intelligi debet secundum tempus illius verbi, à quo regitur. Mohedan. decis. 23. n. 1. de praebend. Vital. de Camban. in tract. clausular. pag. m. 263. n. 27. Menoch. remed. 16. de recup. possess. n. 23. & consil. 107. n. 22. & consil. 211. n. 44. & consil. 169. n. 12. & consil. 335. n. 49. Pichard. ad §. proximus. n. 2. Instit. de legit. agnat. success. Avendan. ad l. 44. Tauri. gloss. 15. n. 2. Surdus de aliment. tit. 9. quest. 13. n. 5. & consil. 335. n. 20. & consil. 375. n. 37. & consil. 455. n. 5. Brunor. à Sole in locis communibus, verb. Qualitas. n. 23. Flamin. Parif. de resignat. beneficior. lib. 1. q. 11. n. 10. Garc. Girond. de privilegiis seu exemt. explicat. n. 290. Franc. Galet. in margarita casuum conscientie, verb. Qualitas. Aloyf. Ricc. in praxi rerum fori Ecclesiast. resolut. 268. n. 2. in 3. edit. Monet. de distribut. quotid. p. 1. quest. 9. n. 38. Gonzal. ad reg. 8. Cancell. gloss. 43. n. 143. Alex. Trentacing. variar. resolut. lib. 1. tit. de legitima resolut. 2. sub n. 7. vers. secundò qualitas. Cardin. Tusch. practic. conclus. tom. 6. lit. 2. concl. 9. Rot. decis. 496. n. 2. apud Farin. p. 1. recent. ubi fuit dictum, quod ad hoc, ut huiusmodi

axio-

axioma verificetur, debet intervenire qualitas temporis verbi actu, & non habitu solum. Idem Menoch. *de presumpt.* lib. 4. *pres. si. num. 18.* ubi limitat respectu personæ, cuius favore sæpè qualitas juncta verbo non intelligitur secundum tempus verbi, Reinoso *observ.* 64. *num. 17.* Duran. *Rota decif.* 286. *num. 10.* Stephan. Gratian. *discept. forens. tom. 5. cap. 976. n. 14.* Ovid. *de Amicis de jure emphyteut.* 9. 92. *num. 5.* Mangil. *de imputat. quest.* 77. *num. 83.* & *quest.* 183. *num. 2.* Melchior Phœbos *Lusit. decif.* 101. *num. 28. cum seqq. tom. 2.*

XXII.

QUALITAS dispositionis ubi deficit, deficit ipsa dispositio, Glossa *verb. avocandum. in l. mancipia. ff. de serv. fugit.* Menoch. *de presumpt.* lib. 6. *presumpt.* 15. *n. 47.* Fulv. Pacian. *de probat. lib. 2. cap. 14. num. 8.* Camill. Gallin. *lib. 4. de verbor. signific. cap. 9. num. 9.* Mar. Antonin. *variar. resolut. lib. 1. resolut. 82. num. 1.* Surd. *consil.* 400. *n. 16.* & *consil.* 514. *n. 4.* Qualitas à lege repetita, ubi cessat etiam in casu particulari, cessat quoque legis dispositio. *l. 4. §. toties 6. ff. de damn. infect. l. 1. §. loquitur. 5. ff. de aq. quodid. & al. cap. indemnitatibus 43. §. pen. de Elect. lib. 6.* Card. Pereira *consil.* 30. *n. 39. vers. quamobrem illa qualitas.* Et qualitates plures quando simul concurrere debent, non sufficit, si una adit, nisi omnes concurrant, *l. si heredi plures 5. ff. de condit. inst. §. pen. instit. de hered. instit. cap. fin. de V. S. lib. 9.* Gonzal. *ad reg. 8. Cancell. gloss.* 13. *n. 100.* & qualitas respiciens plura determinabilia, debet omnia æqualiter determinare, *l. nam hoc jure 4. ff. de vulg. Stephan. Gratian. discept. forens. cap. 752. n. 27.* Et qualitas certo tempore requisita non sufficit, quod superveniat, *l. quid ergo 13. ff. de his, qui not. infam. Surd. consil.* 548. *n. 3.* [In dispositione enim, quæ duas qualitates requirit, utrasque intercedere opus est, *l. si is, qui ducenta 13. §. ita 2. cum seq. ff. de reb. dub. unde & qualitas subintellecta tacite censetur repetita, arg. l. si cut 9. ff. de servit. l. quamquam 62. de rit. nupt. l. 30. C. de fideicommiss. & ibi Tiracuell. in prefat. num. 6.* Philipp. Matth. 2. *Consil. Marp. 26. n. 165.* Quamquam si ex pluribus qualitatibus resultare potest diversus effectus, dignior potiorque qualitas attendi debet. Sebast. Sapia *ad l. imperium. n. 3. de jurisd. Jason. consil.* 74. *vers. quinto. vers. 3.* Victor, *disput. de caus. ex-empt. imp. concl.* 30.]

XXIII.

QUALITATES non entis nullæ sunt. Vide *supra lit. N. cap. Non esse.*

CAP. V.
Quantitas.

Axioma I.

Quantitas rei facit donum licitum vel illicitum. *cap. veterum 3. extr. de donationib.*

II.

Quantitas etiam in delictis est spectanda, *l. 16. §. 7. ff. de pœn.*

III.

Quoties corporis & quantitatis in eadem periodo fit mentio, toties quantitas restrictivè est adjecta & præcisè præstanda, quia sic absolute respectus videtur habitus ad quantitatem præstandam, e. g. si quis dicat: vendo tibi decem modios frumenti è molendino meo.

Limita in legatis, quibus si fundus restrictivè seu taxativè sit adjectus, v. gr. lego tibi ex vinea mea decem amphoras vini. Nihil debetur, si nihil in vinea natum sit, *l. 8. §. 2. ff. de legat. 2.*

IV.

Quoties quantitas in diversâ orationis parte exprimitur per modum relationis ad corpus, toties demonstrativè est adjecta nec præcisè præstatur, quia sic non tam ad quantitatem præstandam, quam ad corpus, unde præstatio fieri debet, respectus videtur habitus. E. gr. si dicam, vendo tibi fundum hisce finibus circumscriptum, qui est circiter centum jugerum.

V.

Quoties corporis in unâ orationis parte fit mentio, & in alterâ quantitas per modum corpori adjicitur, toties quantitas modificativè censetur adjecta, & præstanda, quia tunc contrahentes in corpus quidem consenserunt; patet tamen, ipsos non minus vendere ac emere voluisse, e. gr. emam præsentem acervum tritici, modò contineat decem modios.

VI.

Quando incerta est nummi æstimatio, in testamentis & contractibus de minori quantitate intelligenda sunt verba, *l. 75. de leg. 2.* Secus autem est, quando à jure proferuntur. Brunnem. *ad l. 5. C. de susceptor.*

De quasi Contractu vid. Contractus.

CAP. VI.
Quasi delictum.

Quoties quis ex alterius delicto vel illicito facto convenitur, toties est quasi delictum, quia sic non tenetur ex dolo & verâ culpâ in ipso delicto commissâ, sed saltem ex imputatâ, hinc

(R)

impro-

impropriè, & quasi deliquisse dicitur. Exemplum sunt in *tit. Instit. de oblig. quæ quasi ex delicto*. Declara in iudice malè iudicante; hic enim utur propriam commiserit culpam, tenetur tamen ex quasi delicto *pr. Instit. eod.*

De quartâ Falcidiâ vid. *Falcidia.*

De quartâ Trebellianicâ vid. *Trebellianica.*

CAP. VII.

Querela.

Querela diu porrecta, post commissum delictum, præsumitur esse calumniosa. *l. 21. vers. quis. ff. si quis caut. Bald. consil. 37. quidam Tabellio. in fin. lib. 1. Francisc. Cason. de indic. & tortur. tract. 8. c. 1. n. 9. Foller. in prætic. crim. in verb. item quod commisit falsitatem. n. 10. Marfil. in prætic. §. diligenter. n. 201. Boër. decis. 42. n. 20. Cravett. consil. 75. n. 9. Cephal. consil. 187. n. 13. lib. 12. Vulpell. consil. 94. n. 5. Farin. 1. consil. crimin. 88. num. 11.*

CAP. IIX.

Querela inofficiosi Testamenti.

Axioma I.

Quoties exheredatio legitimè facta, sed causa ab herede probari nequit, toties parentibus & liberis competit querela inofficiosi, quia sic quidem testamentum juxta *Novell. 115.* subsistit, adeoque nullum dici nequit; iniquum tamen adhuc censetur testamentum & contra officium pietatis factum. *Habn. ad Wesemb. b. 1. n. 7.*

II.

Quoties frater exheredatus eique infamis persona prælata est, toties illi competit querela inofficiosi, quia frater peccavit quoque contra officium pietatis, quod turpem personam fratri prætulit. *l. 27. C. de inoffic. testam.*

Limita: si frater præteritus etiam sit turpis persona, *l. 11. C. eod.* Sic enim mores, quos quis in se probat, in aliis improbare non debet. *l. cum mulier 47. ff. soluto matrim.*

III.

Quicumque semel voluntatem testatoris approbavit, ille querelam amplius instituere non potest. *l. 9. ff. de neg. gest.* quia alioquin contra proprium factum veniret, quod ipsi permittendum non est. *l. 25. ff. de adopt.* Nec debet quis consilium suum mutare in alterius injuriam. Et ita qui acceptavit legatum, aut patrocinatus est heredi scripto, non potest postea tale testamentum improbare. *l. 10. §. 1. l. ult. pr. l. 23. §. 1. de inoffic. testam.*

Limita: ut procedat, nisi quis diverso respectu improbet voluntatem: ita qui ex necessitate offi-

cii aut alibi accepit legatum, adhuc ex sua persona impugnare potest testamentum. *§. 4. Instit. de inoffic. testam.*

IV.

Quoties quæstio est de heredibus descendentes, toties semper ad illos transmittitur querela ex jure sanguinis, si præparata fuerit, si non. *l. 34. C. de inoffic. testam.* Quia quoad descendentes hæc querela est favorabilis, ergo ad illos extendenda.

Limita: ut procedat, modò exheredatus ante aditam à scripto herede hereditatem fuerit mortuus. *d. l. 34.* Sic enim exheredato non potest imputari, quare querelam non moverit. *Zoëf. ad ff. de inoffic. testam. n. 63.*

V.

Quoties ipse exheredatus hereditatem possidet, toties excipiendo proponere querelam potest. *l. 8. §. 13. ff. de inoffic. testam.* quia quæcunque profunt ad agendum, multò magis profunt ad excipiendum. *l. 1. §. 4. ff. de superfic.*

VI.

Quoties exheredatus post admissam culpam, in gratiam receptus, nec tamen testamentum mutatum fuit, toties datur querela inofficiosi. *Servu. in not. ad Ant. Matth. de succession. cap. 5. aphor. 17.*

CAP. IX.

Quies, Pax, Tranquillitas.

Axioma I.

Quies propriè versatur in animo ab omni litigio remoto, *cap. 1. in fin. extr. de Syndic. Afflicti. in cap. 1. num. 10. notabil. 10. de offic. nostri judicarii. constitut. regni.* Sicut enim nunquam quietum animum habere potest ille, qui à libris opprimitur, cum tumultus inhæreat litigantium animabus, *§. 1. Auth. ut Cler. ap. propr. Episc. ita etiam pacata non potest esse Respubl. in qua potentes invicem litigant, quia ex libris & contentionebus rixæ nascuntur, quæ statum publicum postea offendunt. l. servus 20. vers. sed si aliqua ff. de O. & A. §. 1. si quis ingenuam 21. §. in civilibus 1. ff. de captiv. Gomez in cap. dispendiosam. num. 6. vers. nota primò de rescripti.* Et hanc contentionem unam esse ex causis, quæ publicam pacem impediunt, attestatur Lucas de Penna in *l. unie. num. 16. vers. nonum est contentio. col. 9. C. publ. letis. num. 12.* Hinc est, quod non solum jura Canonica votum execrantium lites laudabile esse dixerint. *cap. 2. de V. S. in 6.* sed etiam apud jus civile similiter dictum est, esse laudandam & non vituperandam cogitationem eorum, qui lites execrantur, ut habetur in *l. item si res 4. §. fin. ff. de alien. jud. mutand. caus. Marfil. in verb. lis pender. num. 222. vers. quod probi viri debantur.* quare qui dum pro quiete publica quid largi-

largiuntur, ostendunt se velle præcindere omnes altercationis occasiones, quæ conservationem quietis impediunt, Luc. de Penn. in d. l. un. C. publ. l. cit. col. 9. n. 16. vers. 12. pro rebus.

II.

Qui diu laboravit, tandem desideratà laborum requie gaudeat. l. 3. C. de Apparitor. præfector. prætor. Et ideo humanum genus laborat, ut per actis sudoribus quiescat. Perez. C. eod. n. 4.

CAP. X. Quietatio.

Axioma I.

Quietatio fit ad fidem dissolutæ quantitatis, quando illi, qui quietationem facit, in omnibus est satisfactum, l. dissoluta 2. C. de condit. ex lege. antequam enim per omnia satisfactum sit, quietatio nulla debetur, Castr. consil. 377. n. 2. Wesemb. 1. consil. 47. n. 42.

II.

Quietantias generales ut quis faciat, nemo compelli potest. l. cum Aquiliana 5. ff. de transactionib. quia sunt captiolæ, l. quid 3. §. contrarium 16. & ibi Bald. ff. de contr. judic. iur. idem Bald. in l. pactum q. 16. C. de collect. Everhard. in loc. Topic. à generalitate. n. 2.

III.

Propter duplicem quietationem duplex præsumitur solutio. Brumm. ad l. 2. C. de discussor.

IV.

Quietatio generalis restringitur ad specificata. Barr. in l. 4. §. 1. ff. de pact.

Limita: quod non porrigatur ad species de novo repertas vel dolo contrahentium subtractas. Castr. consil. 207.

V.

Quietatio debet fieri cum omnibus clausulis generalibus necessariis ad ejus robur. Bald. in l. pactum. 3. C. de collat.

VI.

Quietatio est stricti juris & tollit tantum soluta. Wesemb. consil. 42. n. 42.

CAP. XI.

Quem, Qui, Quod.

Axioma I.

QUEM non honoro, gravare non possum. Vid. supra lit. G. cap. Gravare.

II.

QUEM de evictione tener actio, eundem agentem repellit exceptio. Vid. supra lit. E. cap. Exceptio.

III.

Qui occasionem damni dat, damnum ipsum dedisse videtur. Vid. supra lit. D. cap. damnum.

IV.

QUOD differtur non aufertur, l. quoties 2. C. de prec. Imper. offer. cap. ancillam 11. 32. q. 2. c. nemo desperandus 1. de pœnit.

distinct. 7. cap. statutum 9. ubi gloss. verb. retardari, de heret. lib. 6. Garc. Girona de privil. seu exemt. explic. n. 966. Adde Gonzal. ad reg. 8. Cancell. §. 7. proem. n. 62. Joh. Mar. Novar. quest. forens. lib. 1. q. 31. n. 13.

V.

QUOD potui, nolui, quod volui, adimplere nequivi, l. 3. in fin. ubi gloss. C. de contrab. & committ. stipul. l. multum interest 6. ubi gloss. C. si quis alteri, vel sibi. cap. cum super 23. in fine, de offic. deleg. Surdus consil. 251. num. 36. Card. Tusch. pract. concl. tom. 1. lit. B. concl. 133. num. 1. Achil. de Grassis decis. 17. in fine, de rescript. Honned. consil. 55. n. 81. lib. 1. Hieron. Magon. Florent. decis. 2. num. 14. Ovid. de Amicis de jure emphyt. q. 79. num. 9. Joh. Baptista Costa de facti scientia & ignor. inspect. 51. num. 10. Srephan. Gratian. discept. forens. tom. 5. cap. 809. num. 12. Cancer. var. p. 2. c. 6. n. 155.

VI.

QUOD non vis tibi fieri, aliis ne facias. Matth. 7. & Luc. 6. l. iustitia 10. ff. de iustitia & jure. §. juris præcepta 3. vers. alterum non ledere. Inst. eod. tit. ubi Pichard. n. 30. dicit, quod non læditur alter, si id, quod nobis fieri nolumus, alteri quoque non faciamus. vid. omnino Golbert. Cognat. adag. 369.

VII.

QUOD quisque juris in alium statueris, ipso jure utaris, l. 1. ff. quod quisq. juris. Abb. consil. 101. In questione, in fin. lib. 1. Tiraquell. de retractu lig. §. 1. gloss. 13. n. 6. Cardin. Tusch. pract. concl. tom. 6. lit. Q. concl. 49. Unde dici solet, qui in alio aliter non judicet, quam in se ipso judicari vellet, l. 1. ff. de solut. Roman. consil. 55. Si volumus, in princ.

IX.

QUOD semel placuit, amplius displicere non potest, l. sicut 5. C. de O. & A. c. quod semel 21. de R. I. lib. 6. Mayn. in l. nemo potest mutare 75. ff. eod. tit. gloss. verb. partibus, ad fin. in Clem. sepè de V. S. Mant. Dial. 94. Thom. de Thomasset. in floribus legum, regul. 266. Surd. decis. 265. num. 251. decis. 288. n. 5. Calder. Pereira de potest. elig. cap. 16. n. 15. & de resolut. emphyt. c. 15. n. 7. Cardin. Tusch. pract. conclus. tom. 6. lit. Q. concl. 48.

IX.

QUOD alicui gratiosè conceditur, trahi non debet ab aliis in exemplum. l. quoniam 13. C. de Episc. & Cler. cap. quod alicui 67. de Reg. Jur. lib. 6. Thomas de Thomasset. in floribus legum, reg. 256. ubi

(R) 2

ait

ait procedere, quando alicui gratiosè ali-
quid est concessum à Principe, secus au-
tem si sit concessum à Jure communi.

contribut. num. 112. vid. sup. lib. 11. cap.
Major.

X.

QUOD omnes tangit, debet ab omni-
bus approbari. *l. ult. in fin. C. de auctorit.
prest. l. per fundum 11. ff. de servitut. rustic.
pred. cap. quod omnes 29. de Reg. Jur. lib. 6.*
[Exemplum potest poni in omni eo,
quod est commune pluribus tanquam
singulis: ut ecce, si plures habent fun-
dum communem, & volunt constitue-
re servitutem in fundo, oportet omnium
consensum intervenire, aliàs defectus
redderet constitutionem inutilem. *l. re-
ceptum 18. ff. commun. pred. aliud exem-
plum vid. in l. 1. C. de auctor. prestand. add.
Alex. in cap. Apostolica. distinct. 56. Angel.
Aretin. ad §. 1. Instit. de tut. col. 2. Bart. in l.
quod major. & ibi pulchrè Alexand. in ad-
dit. ad municip. Innocent. in c. cum omnes.
de constit. Alexand. in c. non potest de re
judic. gloss. in cap. ubi periculum verb. con-
corditer de Elect. Bald. Alexand. in l. civitas.
ff. si cert. petatur. Felin. in c. quod omnes.
col. 8. vers. in ea glossa cum seq. col. ubi ponit
regulam cum pluribus fallentis. Bart. in
l. nullis quod cujusque universit. Alexand.
consil. 25. col. 4. volum. 5. Bald. consil. 80. &
consil. 128. lib. 2. & in l. fin. C. de auctorit.
prestand.] Pro solutione autem multo-
rum, quæ solent objici in contrarium,
communiter distingui solet inter ea, quæ
pertinent tanquam ad singulos, vel in-
speciali, & inter ea, quæ pertinent tan-
quam ad universos, vel in communi, vel-
uti ad collegium, ut in illis tantum pro-
cedat hæc regula, in his verò sufficiat ma-
jor pars, cap. 1. de iis, quæ fiunt à majori
parte Capit. ita gloss. Dyn. & omnes in d.
c. quod omnes. gloss. 1. in c. cum omnes. de
constit. ubi Dec. n. 5. Felin. à n. 15. & Exea
à n. 1. 44. Padil. in l. aquam. n. 3. C. de ser-
vit. Anton. Gomez. var. tom. 2. c. 3. n. 14.
Duen. reg. 295. Salzed. ad Bernard. reg.
440. Garc. reg. 95. n. 4. Azéved. ad Curiam
Pisanam. lib. 2. c. 14. lit. B. [qua de causa
regulam non procedere, quando de actu
universitatis agitur, ubi sufficit consensus
partis majoris, ut est electio, deliberatio.
limitat Alphons. Modit. in §. plebiscitum
4. num. 22. de l. N. G. & C. Klock. c. 6. de*

XI.

QUOD quis mandato facit Judicis,
dolo facere non videtur, *l. non videtur
128. §. qui jussu. ff. de Regulis Juris. cap.
quod quis 24. eod. titulo lib. 6. Gregorius
Lop. l. 3. verb. pro mandato. tit. 10. p. 2.
Bonacof. commun. crimin. part. 1. verb.
mandatum, pag. mibi 109. Tiraquell. de
pœnis temper. causa 34. num. 4. & causa 35.
num. 1. Capic. decis. 122. Grammat. decis. 36.
num. 81. cum segg. Farinac. in praxi cri-
min. part. 3. quæst. 89. num. 126. & quæst. 97.
num. 109.*

XII.

QUOD de uno negatur, de alio con-
cessum esse videtur. *l. cum Prator 12. ff. ju-
dic. l. ait Prator 7. §. sed quod Papinianus
10. ff. de minorib. cap. qualis 4. distinct. 25.
cap. nonne 5. de præsumpt. Perez. per text.
ibi, in l. 9. gloss. 2. post princ. tit. 3. tit. 4. Or-
dinam. & l. 1. gloss. 5. tit. 15. lib. 8. ejusdem
Ordin. D. Barboi. in l. cum Prator. in princ.
num. 37. & 53. cum segg. ff. de Judic. Et
è converso quod de uno conceditur, de
alio denegatur, *l. maritus 21. C. de procu-
rator. l. cum ita 63. in fin. ff. de condit. & de-
monstrat. d. cap. nonne. Thomas de Tho-
masset. in floribus legum, regul. 37. ubi ait
procedere, nisi sequatur correctio, vel
absurdum.**

XIII.

QUOD major pars facit, ob omnibus
factum censetur, *l. quod major 10. ubi gloss.
Bart. & alii, ff. ad municip. gloss. verb. tra-
ctatus, in cap. 1. de rebus Eccles. non alie-
nand. lib. 6. latè & eleganter Rendina in
promptuario recept. sentent. tom. 1. tit. 36.
num. 4. in fine. Limita in actibus factis ab
universitate, in quibus agitur de præju-
dicio particularium ipsius universitatis;
tunc enim actus facti nullatenus vale-
bunt, nisi omnes sint vocati, pariterque
omnes consentiant, gloss. in cap. quod
omnes. de Regulis Juris, in 6. gloss. verb.
constitutum, vers. dicas etiam, in cap.
cum omnes. de constitut. Rendina
dict. tom. 1. titulo 124.
num. 5.*

FINIS LIBRI DECIMI QUINTI.

LIBER